

İnt. Dr. Murat Çetin

SUNUM PLANI

- Yaşlılık-ilaç kullanımı ilişkisi
- Polifarmasi
- İlaç-ilaç Etkileşimleri
- Projemiz
- Kısıtlılıklar
- Faydaları
- Benzer Uygulamalar
- Kimlerle Çalışılmalı ?



Yaşlılık-ilaç kullanımı ilişkisi

- Yaşlılık büyüme ve gelişmenin devam ettiği bir ileri yaşam sürecidir. Yaşlılık ve yaşlanma tüm dünya ve ülkemiz için gittikçe önemi artan bir demografik olgudur. Bu nedenle sağlık sorunları önem kazanmaktadır.
- Yaşlanma ile birlikte organ fonksiyonları azalırken, kronik hastalık sayısında artış olmaktadır. Dolayısıyla bu durum çoklu ilaç kullanımını da beraberinde getirmektedir.

https://jag.journalagent.com/terh/pdfs/TERH_27_2_103_108.pdf adresinden 4 Ocak 2022 tarihinde erişildi.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/859376> adresinden 4 Ocak 2022 tarihinde erişildi.



Polifarmasi Nedir ?

- Polifarmasi, aynı anda birden çok endikasyon için çok sayıda ve uygunsuz ilaç kullanımı anlamına gelmektedir.
- 75 yaşın üzerindeki yaşlılarda bu oranın yaklaşık %35-40 civarında olduğu bilinmektedir.
- Polifarmasinin neden olabileceği önemli bir sorun, ilaç yan etkileri ve ilaç-ilac etkileşimleridir.



<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/859376> ve https://www.klinikgelisim.org/kg_25_3/5.pdf adreslerinden 7 Ocak 2022 tarihinde erişildi.



Tablo 5. Yaşa göre polifarmasi varlığı dağılımı

Polifarmasi varlığı					
Yaş grupları	Var		Yok		p
	Sayı	%	Sayı	%	
65-69	20	23,5	4	19	0.597
70-74	25	29,4	9	42,9	
75-79	15	17,6	4	19	
80-84	14	16,5	1	4,8	
85 ve üzeri	11	12,9	3	14,3	
Toplam	85	100	21	100	

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/654907> adresinden 10 Ocak 2022 tarihinde erişildi.



Polifarmasiye Yol Açan Durumlar

1. Multipl komorbidite

2. Multipl reçete

3. Reçete kaskadı

4. İlaç yan etkileri ve ilaç-ilaç etkileşimi konusunda hekimin yetersiz bilgiye sahip olması.

5. Hasta ve bakıcı ile ilişkili faktörler.

- İleri yaşı
- Kognitif problemler
- Görme, işitme ve fonksiyonellikte düşüklük
- Huzurevinde yaşama
- Hastalık ve ilaç reçeteleme konusunda eğitimsiz yada yetersiz olma



Polifarmasiyi Önlemek İçin Ne Yapmak Gerekir?

- Hasta veya bakıcısı, hastanın mevcut hastalıkları ve kullanması gereken ilaçlar ve bu ilaçların dozları, kullanım süre ve miktarları konusunda açık bir şekilde bilgilendirilmelidir.
- Mümkün olan en düşük doz ve en az sayıda, ilaç-ilaç ve ilaç-diyet etkileşimi en az olan ilaçlar hastaya reçete edilmelidir.
- Uygun olan ilaçlarda uzun etki süreli ilaçlar tercih edilerek doz sıklığının azaltılması hedeflenmelidir.



https://jag.journalagent.com/tkd/pdfs/TKDA-92770-INVITED_REVIEW-YILDIRIM.pdf adresinden 4 Ocak 2022 tarihinde erişildi.



- Birden çok hastalığı tedavi edebilecek ilacın tercih edilmesi, hastanın kullanacağı ilaç sayısını azaltacaktır.
- Diğer önemli bir nokta ise yaşlı popülasyonda daha sık olan reçetesiz ve bitkisel ilaç kullanımıdır. Bu ilaçlar genel olarak hekime bildirilmez.
- Hastanın kullanacağı ilaçlarla etkileşebileceğinden hekim tarafından özellikle sorgulanmalıdır ve gerekirse bu ürünleri ve hastanın kullanması gereken ilaçlarını içeren, düzenli bir ilaç şablonu hasta veya bakıcısına verilmelidir.



https://jag.journalagent.com/tkd/pdfs/TKDA-92770-INVITED_REVIEW-YILDIRIM.pdf adresinden 4 Ocak 2022 tarihinde erişildi.
Görsele <https://www.erdemhastahanesi.com.tr/tr/saglik-kosesi/akilci-ilac-kullanimi-197> adresinden 4 Ocak 2022 tarihinde erişildi.



İlaç-İlaç Etkileşimleri

- İki ilaç bir arada kullanıldığında, kullanılan ilaçlardan birisinin farmakolojik etkisinin diğeri tarafından değıştirilmesi sonucunda ortaya çıkan durumdur.
- İlaç etkileşmelerinin yaygın olmasının en önemli nedeni aynı anda çoklu ilaç kullanımıdır. (polifarmasi).



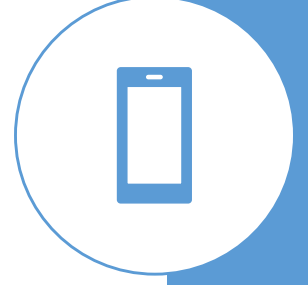
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/798280> adresinden 4 Ocak 2022 tarihinde erişildi.

Tablo 2. En çok rastlanan ilaç-ilaç etkileşimlerinden bazı örnekler.¹⁶

Alkol-Barbitüratlar	Barbitüratlarla birlikte alkol alınması SSS'inde depresyonun artması sonucu koma ve ölüme neden olabilir.
Aminoglikozit-Heparin	Birlikte enjekte edilmemelidir. Aminoglikozitlerin dozajında heparinli tüpler kullanılmamalıdır.
Aminoglikozitler-B12 vit,Kolşisin, Metotreksat,5FU	Aminoglikozitler, B12 vit, Kolşisin, Metotreksat, 5FU ilaçlarının absorpsiyonunda azalma görülür.
Anestezik İlaçlar- Rifampisin	Rifampisin, hepatotoksik potansiyeli olan anestezik ilaçlarla (halotan) kullanılırsa karaciğer bozukluklarına yol açabilir.
Antasidler- Oral Kontraseptifler	Antasid ilaçların oral kontraseptiflerin etkinliğini azalttığı bildirilmiştir.
Antibiyotikler- Hidrokortizon	Hidrokortizon, aynı infüzyon şişesinde tetrasiklinler, kanamisin ve kloramfenikolle çökme yapar.
Beta adrenerjik reseptör blokörleri - Antidiabetikler	Beta adrenerjik reseptör blokörü ilaçlar, insulin ve oral antidiabetiklerin etkilerini artırır.
Antiepileptik ilaçlar-Metadon	Metadon, karbamazepin'in serum düzeyini artırarak toksik etkilerinin ortaya çıkmasına neden olabilir.
Antiepileptik ilaçlar-Oral Kontraseptifler	Hidantoin, pirimidon, barbitüratlar, karbamazepin gibi antiepileptik ilaçlar, oral kontraseptif al kadınlarda ara kanamalarına ve gebeliğe neden olabilirler.
Antihistaminikler-barbitüratlar	Antihistaminik ilaçların ve barbitüratların meydana getirdikleri SSS depresyonunda artış görülür.
Antikolinerjikler-Trisiklik antidepresanlar	Trisiklik antidepresanlarla birlikte antikolinerjik ilaçların kullanılması, aditif antikolinerjik etkilerin ortaya çıkmasına neden olur.

Projemiz

- Geliştireceğimiz mobil uygulama ile hasta kullandığı bütün ilaçlarını,bitki çaylarını,vitamin takviyelerini uygulamaya kaydedebilecek.
- Aynı hastalık için birden fazla ilaç kullanımında ilaç etkileşimleri gibi durumlarda uygulama **“Aile hekiminize başvurunuz.”** tarzında uyarı vererek hastaların doğru ve akılcı ilaç kullanımını sağlayıp sağlık düzeylerini koruyabilecek.



Kısıtlılıklar

- Yüksek Maliyet
- Yazılım geliştirme zorluğu
- İlaç dışı alınan takviye, bitki çaylarının kontrolündeki zorluk
- Sağlık okuryazarlığı düşüklüğü

Görsele <https://www.cnnturk.com/dunya/fbidan-casus-yazilim-itirafi> adresinden 10 Ocak tarihinde erişildi



Maliyet

- Yazılım maliyeti
- İşbirlikçilerin ücreti

Görsele

https://www.google.com/search?q=MAL%C4%B0YET&rlz=1C5CHFA_enTR1040TR1040&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjwPPVx8L8AhXSSfEDHS32DNMQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1195&bih=645&dpr=2#imgsrc=Bh4_tzJFHmgUhm
adresinden 11 Ocak tarihinde erişildi.



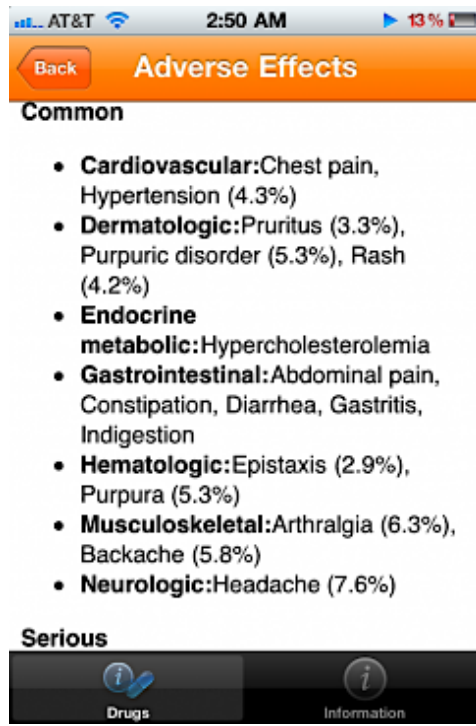
Faydaları

- Polifarmasinin verdiği zararları azaltmak
- İlaç-ilaç etkileşmesini önlemek
- İlaç - takviye gıda , bitki çayı etkileşmesini önlemek
- Akılcı ve doğru ilaç kullanım bilinci oluşturmak
- Kolay ulaşılabilirlik

Görsellere <https://rumelihospital.com.tr/guncel-saglik-haberleri/antibiyotik-farkindalik-gunu-ve-akilci-ilac-kullanimi/> ve <https://iskenderunadsm.saglik.gov.tr/TR-420867/akilli-ilac-kullanimi.html> adreslerinden 10 Ocak 2022 tarihinde erişildi.



Benzer uygulamalar



MEDSCAPE



MICROMEDEX

<https://tekdozdijital.com/saglik-calisanlari-icin-en-iyi-20-iphone-uygulamasi/> adresinden 10 Ocak 2022 tarihinde erişildi.



Kimlerle çalışılmalı ?





Görsele <https://kadinininsanhaklari.org/savunuculuk/uluslararasi-sozlesmeler-ve-mekanizmalar/surdurulebilir-kalkinma-hedefleri/> adresinden 11 Ocak 2022 tarihinde erişildi.





Teşekkürler

